

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקטז ♦ שנה י ♦ אבות ו

שב"ק מטות ♦ מברכים אב ה'תשפב

דברי אלוקים חיים
מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

דברות קודש
מרוך רבינו עטר"ר שליט"א

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר ציוה ה', איש כי ידור נדר לה' או השבע שבעה לאסור איסור על נפשו לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה.

המפרשים שאלו תמיהה גדולה בשני דברים שמתחילה הפרשה לפנינו, האחד היכן מצאנו כזה פרשה בתורה שמתחלת באמירת משה לראשי המטות, ללא שיוקדם לה דבר השם למשה לומר פרשת הנדרים, ולא מחזר כלל כי נצטווה על כך, ועוד התמיהה השניה למה הזכיר דווקא בקשר לפרשה של נדרים "ראשי המטות" ומה נשתנית מצוה הזו שפירט בה הכתוב לשון זה שכתב "ראשי המטות" וגם מש"כ "ל'בני ישראל" היה לו לומר ראשי מטות "ב'ני ישראל".

והנה נביא את דברי הרשב"ם לתרץ קושיא הראשונה שכתב בתחילת הפרשה זו הוא מקושרת לקודמתה לפרשת פנחס שמסתיימת הפרשה "אלה תעשו לה' במועדיכם מלבד נדריכם וגו', שהדין הוא שמי שנודר קרבן, שהוא חייב לשלמו עד השלוש גלים, חה שאמר כאן משה רבינו בתחילת הפרשה זו לשופטי ישראל, "איש כי ידור נדר" דהיינו שהא נדב קרבן או השבע שבועה וגו', ולכן כתב שלא יחל את דברו שלא יאחר מלשלם את נדרו, והוא מלשון יחל ישראל אל ה', וביחס לשבועה כתב ככל היוצא מפיו יעשה, ועל התמיהה השניה הנ"ל, כתבו הרמב"ן והאור החיים הק' כי פרשת נדרים הוא פרשה שנאמרה רק לבית דין ולא ליחידים כי לא רצה ה' שיהיה כתוב לעין כל אדם שהנדר והשבועה ישנה בהיתר שהם לא צריכין לדעת שהאב והבעל יכולים להפר נדר האשה, כי אז יזלזלו בנדרים ובשבועות, וינהגו בהם קלות ראש ולזה נתחכם ה' והעלים הדבר ומסר ההיתר לגדולי ישראל דהיינו הבית דין, שהם ידעו ויבחינו כל חילוקי המשפטים שבהיתר, אבל בפני כל ההמון יהיו נעולי דלת לקיים כל נדר ושבועה וכמו שכתוב "לא יחל דברו" אבל אחרים מחללים אותו, חה מה שאמרו חז"ל במסכת חגיגה (עמ' י) שהיתר נדרים הם פורחים באויר, חה הפשט בפסוק וידבר משה אל ראשי המטות שם גדולי ישראל להם ידבר בשלימות, אבל לבני ישראל יאמר "זה הדבר" ולא יאמר להם מה שנאמר לראשי המטות, ולכן זה הדבר הוא כפורח באויר, כלומר שנאמר בעל פה לראשי המטות, ובזה נתיישבו כל הדיקדוקים ע"כ.

ועוד כתב האור החיים הק' לפרש בדרך רמז מה שכתוב לבני ישראל לאמר זה הדבר, על פי מה שאמרו חז"ל במדרש חז"ל לעולם יהיה אדם זהיר בנדרים שלינאי המלך היה לו אלף עיירות ונתרבו בעון הנדרים ושבועות שציוה ה' אותם, ולכן אמר לבני ישראל לאמר וכו' וידוע שאין "לאמר" אלא גילוי עריות (סנהדרין נו) והפירוש הוא שלחשש של עריות צריך לעשות גדר שלא יבוא לכך ולכן צוה ה' איש כי ידור נדר וגו' ודיקדק לומר "איש" לרמז שלתגבורת לניגוד התאוה, יש ליטע נגד יצרו וכמו שעשה בוטז שנשבע ליצרו שלא יעבור עבירה, וכן אמר דוד בפסוק בתהילים נשבעתי ואקיימה לשמור משפטי צדקך, כלומר שיש היתר ליטע ליצרו שלא יעבור לעשות עבירה ע"ש.

המשך בעמ' ב'

לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה (ל, ג)

מבאר אאמור"ר זי"ע (ב' ויגד משה) מה שכתב רש"י הק' שלא יעשה דבריו חולין כלומר שלא ידבר דברי חולין ורק ידבר דברים קדושים בתורה וביראת שמים וגם מה שמוכרח לדבר בדברי רשות שנראה כחולין, יהיה הכל מבלי שמץ של שחוק וקלות ראש וכל שכן שלא ידבר ח"ו לשון הרע ורכילות וק"ו בן בנו של ק"ו שלא ידבר ח"ו ניבול פה שעונשו מאוד חמור וכמו שאמרו חז"ל הק'. ואם כך יתנהג, אז יהיה שכל היוצא מפיו של הצדיק, יעשה ה' ויהיו דבריו עושין פרי בבחינות של צדיק גזר והקב"ה מקיים דבריו עכ"ל ק.

ומובא בספה"ק קדושת לוי זי"ע מי שאינו עושה דברו חולין עושה תיקונים בכל היוצא מפיו ויגזור אומר ויקם לו צדיק מושל ביראת אלהים על ידי שמירת ברית הלשון.

כעין זה מובא בספה"ק עבודת ישראל זי"ע שמי שנהר בדיבורו, לבל תחולל שום מלה היוצאת מפיו ולא תהא לבטלה, עליו הכתוב אומר: "ככל היוצא מפיו יעשה" – ברכותיו מתקיימות וכל דיבור שלו נחשב כגזירה שיש למלאה, כפי שאמרו חכמינו: "ותגזר אומר ויקם לך – צדיק גזר והקב"ה מקיים..."

על כן בפרט בימים אלו, שכלל ישראל זקוק לישועות בכלליות ובפרטיות, בזה שנתחזק בשמירת הדיבור, ושדיבורינו לא יהיו חולין, נזכה בעיה"ת שתפילותינו יתקבלו וברכותינו יתקיימו.

(רעווא דרעוין מטו"מ תש"פ)

הנה אנו עומדים בעיצומם של ימי בין המצרים, כשתשעת הימים הראשונים של חודש אב חותמים את שלושת שבועות האבלות של הקבועים במסורת היהדות. ביום התשיעי בחודש אב אנו אבלים על חורבן בתי המקדש הראשון והשני, ובשבועות שקדמו לו אנו מציינים את צערנו על מה שקדם בכיבוש ירושלים וכו'

ידוע מצדיקים הבעש"ט ותלמידיו הק' זי"ע (אמרי פנחס) שעתידיים אנו לחוג ולשוש ביום י"ז תמוז ועד תשעה באב, שהם יהיו ימי החג, יו"ט ראשון ויו"ט אחרון, ושלושת השבועות ביניהם יהיו בקדושת חול-המועד. ומהרה"ק מרח"ן זי"ע נשמע קולו בקודש, שתשעה באב יהיה יו"ט ראשון, ושבעה-עשר בתמוז יו"ט אחרון, וכל ימות השנה ביניהם יהיו כחול-המועד ארוך.

(רעווא דרעוין מטו"מ תש"פ)

השבוע חל יומא דהילולא (כח תמוז) של הרה"ק בעל הישמח משה זי"ע אמר כידוע שלאחר פטירתו, לא ינוח ולא ישקוט בשמים, עד שיביא את הגאולה, סיפרו הצדיקים שכשעלה הישמח משה, לשמים כיבדו אותו לדרוש, ועד היום הוא יושב דורש, בהאי יומא חל גם יומא דהילולא של מרוך הגרי"ש אלישיב זצ"ל, ואמר אאמור"ר זי"ע (ביו"ד קמא) שהגרי"ש הרי היה ידוע התמדתו הרבה יומם ולילה ובפסקיו הלכתיים, וכפי הנראה מינוי אותו כפוסק בשמים, וכחבר בבית דין של מעלה, ובמילא טרוד הוא בכך, ולכן מבקשים אנו שיפסוק בשמים שתבוא הגאולה בקרוב בימינו.

(מלו"מ מוצ"ש מטו"מ תש"פ)

אמונת עיתיד

ימי בין המצרים

והוא ענין בין המצרים, כי הימים האלו הם ימים קדושים מאוד אבל הם באתכסייא, ובכל שנה ושנה נתקנו יותר ויותר, והם כ"א יום כמנין אהי"ה, כי ע"י תשובה נתקנו, והימים האלו מסוגלים מאוד לתשובה, הגם ששערי תשובה לא ננעלו ומועיל תמיד לדופקי בתשובה, אבל אותן הכ"א יום שבין המצרים הם מועילים יותר, וזה פירוש הגמרא (קדושין כב:) קרקע נקנית בכסף ובשטר ובחזקה, ומאמתי הוי חזקה מכי דייש אמצרי (ב"ק ט), כי השכינה כביכול נקרא קרקע (ת"ז ת' יט לט.), דהיינו מאמתי השכינה נקנית לאדם מכי דייש אמצרי, רומז לימי בין המצרים שהם מסוגלים לפרנסה

אור לשמים

שמעתי מהצדיקים רבותינו ז"ל שבין המצרים מי"ז בתמוז עד תשעה באב הוא ג"כ כ"א יום, הם כנגד כ"א יום שבין ראש השנה עד הושענא רבה, אלא שאלו הימים בין המצרים הם בהעלם, ואילו הימים מראש השנה ועד הושענא רבה הם באיתגלאי, והנה לכך קוראים אנו בס"ת תמיד בבין המצרים פרשת פנחס ששם מוזכרים כל הקרבנות של פסח ושבעות ושל ראש השנה ושל סוכות, וע"י אותיות של הפרשיות קרבנות שקוראים בימים אלו, נעשה כלי למשוך אחר כך במועדות בזמנם אורות לכלים ההם כידוע לבנונים, עכ"ה"ק.

מאור ושמש

הטעם שקוראים פרשת המועדים בין המצרים דאיתא בספרים שלעתיד לבוא, כשתהיה הגאולה השלימה בב"א אז שבעה עשר בתמוז יהיה יום הראשון של חג ותשעה באב יהיה יו"ט האחרון של חג וי"ט ימים שבאמצע יהיו חוה"מ, וכמ"ש (ירמיהו ל"א י"ג) והפכתי אבלם לששון וכתוב (זכריה ח' י"ט) צום הרביעי וגו' יהיו לששון ולשמחה ולמועדים טובים אכ"ר בב"א, ולכן כתבו המועדים בפרשתינו.

הרה"ק מרוז'ין ז"ע

עיוני הפרשה

איך מותר לשוט בים והרי אסור לצאת לחוץ לארץ

וגבול ים והיה לכם ים הגדול וגו' (לד, ו)

מבואר שים הגדול הוא גבול מערבי של ארץ ישראל, ויל"ע א"כ איך מותר לשוט בים והרי אסור לצאת מהארץ ישראל לחוץ לארץ, ובאמת לא קשיא מידי בגמ' (גיטין ח.) לר' יהודה כל הים שהוא כנגד ארץ ישראל דינו כארץ ישראל, ואף לרבנן דאין כל הים בארץ ישראל, מ"מ מבואר שם שרואין כאילו חוט מתוח מטורי אמנון עד נחל מצרים וכל מה שבתוך החוט דינו כארץ ישראל, אמנם עדיין יש לדון באופן שרוצה לשוט ליד טורי אמנון ונחל מצרים האם יהיה בזה איסור משום יוצא לחו"ל, והנה מטין בבי מדרשא בשם החזו"א שמשמש לצורך היבשה לרחיצה וכו' דינו כארץ ישראל ודו"ק.

איך מותר לכנות בית בארץ ישראל, שמא הוא ממגרשי הלויים

ונתנו ללויים וגו' ומגרש לערים סביבותיהם וגו' (לה, ב)

במשנה (ערכין לג) אין עושין שדה מגרש ולא מגרש שדה, ולא מגרש עיר ולא עיר מגרש ע"ש, ועיין מנחת חינוך (שמב, ב) דהאיסור נוהג גם בזמן הזה, וקדושת עזרא לא בטלה, ובאותן העיירות שידוע שהיו של הלויים אסור לשנותו ע"ש, והנה מטין דבי מדרשא בשם הגר"ח זצ"ל תמיה רבת! איך מותר לבנות בית בארץ ישראל, ניחוש שמא הוא ממגרשי הלויים, ואין לומר דאזלינן בתר רוב דהרי קימ"ל דכל קבוע כמחצה על מחצה.

ובאמת כעין זה איתה בספר הכריתות (מהר"ש מקינין אות ב מובא בשעה"מ יסודי התורה פ"ה, ובפר"ח יו"ד קי, יג) להקשות איך מותר לדווע בכל מקום, ניחוש שמא הוא נחל איתן שאסור לזרעו, ואין לומר דאזלינן בתר רוב דהרי כל קבוע כמחצה למחצה.

ותירץ לחדש דכל שאין הקבוע ניכר במקומו אין לו דין קבוע ע"ש, וכדבריו איתא בתוס' (נזיר יב, ובגיטין סד.) ע"ש, ולפי פירוש זה יש לומר כן גם לענין איסור בנין בית דכיון שאין הקבוע ניכר במקומו דהרי לא ידעינן היכן מגרשי הלויים, כה"ג ליכא דינא דקבוע והדרינן לדינא דאזלינן בתר רוב דו"ק.

- המדור לע"נ האברך רבי יוסף יהודה גרוס ז"ל -

המשך דא"ח מעמ' א'

ובספר הק' נועם אלימלך כתב לפרש הכתוב בדרך מוסר וחסידות שהפסוק וידבר משה אל ראשי המטות וגו' זה הדבר אשר צוה ה', על פי מה דאיתא בגמ' (ספרי) כל הנביאים נתנבאו בכה אמר ה' ומשה נוסף עליהם שנתנבאו בלשון זה הדבר, וכתב לפרש מה הפרש יש בזה ומה נפק"מ באיזה לשון ניבאו, וכתב שיש הבדל בין דרך הצדיק הגדול שהוא בבחינת משה אשר רוח אלוקים דבר בו בגודל קדושתו, דאז בדיבורו נדמה להשומע שדבריו הקדושים כן הוא כתוב בתורה הק' ומוצא פסוקים המסייעים לדברי הצדיקים והוא אומר על דבריו של הצדק, זה הדבר אשר צוה ה' פירוש שאלו הדברים שהצדיק דובר הם הדברים הנאמרים מפי השם.

אבל יש שאר צדיקים אשר אינם במדרגה גדולה כל כך שיהיה כל השומעים אותו נדמים בעיניהם כאילו דבריו כתובים הם בתורה, אלא שמעידים על דבריהם שהם ישר המה ואמת ודברי אלוקים חיים הם, אבל אין מוצאין אותם שכתובים בפירוש בתורה, חה הפירוש מה שכתוב שכל הנביאים היו מתנבאים בכה, פירוש שהיו מעידין על דבריהם לאמר כה הוא ראוי ונכון, אבל אצל משה נוסף היה שנתנבאו בלשון זה הדבר אשר צוה ה', פירוש שרוח אלוקים כל כך דיבר בו עד שמעידים הכל, שדבריו דברי ה' הוא, והמה הם כתובים בתורה וזה פירוש הכתוב וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר, פירוש כנ"ל שיאמרו תורה כל כך בדביקות לבני ישראל לאמר זה הדבר, פירוש שיאמרו כל בני ישראל על דבריהם זה הדבר אשר צוה השם ע"כ.

ולפי ענ"ד נראה לומר בדרך אפשר על מש"כ וידבר משה אל ראשי המטות וגו', שהכוונה על מנהיגי הדור וצדיקי הדור שישראל נמשכים אחריהם לשאול אותם בדבר ה' בהלכה וביראת שמים וכמ"ש חז"ל שמי שיש לו חולה בביתו שילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים וברמב"ם כתב שגם אצל חולי הנפשות צריך לילך לחכמי הדור שהם הרופאים נפשות ישראל חה הדרך האמיתי שהוא דרך החסידים הנמשכים אחרי הבעש"ט ותלמידיו שהוא דרך ה' שמקורו בחז"ל הק' וברמב"ם וכן בהרבה ראשונים, ובספרי תלמידי הבעש"ט הק' מלאים מזה, שיש צדיק גזר והקב"ה מקיים, ככל היוצא מפייהם בין בגשמיות ובין ברוחניות.

ולזה בא הפסוק לרמז לראשי הדור איך יכולים הם לומר לעם ה', זה הדבר אשר צוה ה', זה הכל בא משמירת פיהם בקדושה, וגם ילמד הוא את עם ישראל שאיש אם ידור הוא נדר או ישבע שבועה יקיימם ככל היוצא מפייהם, ולא יחלל דבריו, חה הוא כמו שכתב רש"י הק' שלא יעשה דבריו חולין כלומר שלא ידבר דברי חולין ורק ידבר דברים קדושים בתורה וביראת שמים וגם מה שמוכרח לדבר בדברי רשות שנראה כחולין, יהיה הכל מבלי שמץ של שחוק וקלות ראש וכל שכן שלא ידבר ח"ו לשון הרע ורכילות וק"ו בן בנו של ק"ו שלא ידבר ח"ו ניבול פה שעונשו מאוד חמור וכמו שאמרו חז"ל הק'.

ואם כך יתנהג אז יהיה שכל היוצא מפי של הצדיק, יעשה ה' ויהיו דבריו עושין פרי בבחינות של צדיק גזר והקב"ה מקיים דבריו ומובן שגם המקבל הברכה מהצדיק, צריך גם כן שיהיה מעשיו מתוקנים, שיזכה לברכת הצדיק שיתקיים, ולא יעשה מסך הברזל להפסיק את ברכת הצדיק אליו, וגם תלוי הרבה באמונה בה' ובמשה עבדו דאז נאמר השירה לה' בקריעת ים סוף, שבאו לאמונה השלימה בה' ובתורתו ובמשה עבדו.

ויהי רצון שנזכה לכל זאת, והימים האלו שאנו נמצאים בהם שהם ימי בין המצרים ונזכה לצאת מזה המיצר לרוחה ויתן ה' שהימים האלו יהי נהפכים לימי שמחה וששון בבנין עירינו ושמחת נפשינו בביאת הגואל צדק במהרה בימינו מתוך נחת ושמחה וברחמים ובחסדים מגולים, נצא מאפילה לאורה ואור חדש על ציון יאיר ה' לנו ונזכה כולנו יחד במהרה לאורו אמנ.

פניני חיים

עובדות חיים

יודבר ה' אל ראשי המטות... או השבע שבועה (ל, ב-ג) מה טעם נאמרה מצוה זו לראשי המטות?

אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, לא תהיו סבורים שהותר לכם להישבע בשמי, אפילו באמת אין אתה רשאי להשבע בשמי אלא אם יהיו בך כל המדות הללו: את ה' אלוקיך תירא ואותו תעבוד ובשמו תשבע (מדרש) וברור איפוא, כי אנשים כגון אלו יחידים סגולה הם, הלא המה הצדיקים הגדולים מנהיגי ישראל.

לפיכך מכוונים כאן הדברים אל ראשי המטות, כי רק שכמותם יכולים להרשות לעצמם להוציא שבועה מפיהם...

(מאור ושמש)

זה הדבר אשר צוה ה', איש כי ידור נדר לה' או השבע שבועה וגו' (ל, ב).

לכאורה תיבות זה הדבר אשר צוה ה' קשה, דאטו רק זה הדבר צוה ה'. ונראה דהנה קיום כל התורה כולו תלוי בדין זה שאסור לעבור על שבועה, כי כולנו קבלנו את התורה עלינו באלה ושבועה, ומושבעין ועומדין אנחנו מסיני לקיים את כל אשר צוה ה'. ופיר אמר זה הדבר אשר צוה ה', שדין זה צוה ה' בכל תורתו שחייבין אנחנו לקיים את כל מצוות התורה שקבלנו עלינו בשבועתנו.

(חתם סופר)

החלצו מאתכם (לא, ג)

חלצו עצמכם מן ה'אני' שבכם, ורק אז, "אנשים לצבא", אז תהיו לאנשים שאפשר לצאת עמם למלחמה.

(הרה"ק הרמ"מ מקוצק)

נקום נקמת בני ישראל... לתת נקמת ה' במדין (לא, ב-ג)
הקב"ה מדקדק בכבודם של ישראל יותר מכבודו, ולכן אמר שהמלחמה היא "נקמת בני ישראל", ואילו משה מדקדק יותר בכבודו של מקום, ומבחינתו אין כאן אלא "נקמת ה'".

(רבי לוי יצחק שניאורסון)

נקום נקמת בני ישראל מאת המדיינים אחר תאסף אל עמך (לא, ד)
אילו מלחמת מדיין הייתה אחרי מות משה, היו אומרים שכל ימי משה לא נלחמו במדיינים מפני שמה שהגן עליהם, כי היה חתן יתרו וישב במדיין שנים רבות. לכן ציווה הקב"ה שיילחם בהם קודם פטירתו.

(משך חכמה)

בנו לכם ערים לטפכם וגדרות לצאנכם והיוצא מפיכם תעשו (לב, כד)
אדם שמחבב את הממון והוא להוט אחריו, אין לתת אמון בדברתו, שכן תאוות הממון מביאה את האדם לידי הפרת דיברה.

והנה, מצינו במדרש שאמרו בני גד ובני ראובן: "גדרות צאן נבנה למקננו וערים לטפנו" (פסוק טז), שדאגו תחילה למקנה ואחר כך לטף, ואילו משה אמר להם: אל תהיו עושים את הטפל לעיקר, כי אם "ערים לטפכם וגדרות לצאנכם", תהילה דאגו לשלום טפכם ואחר כך לשלום רכושכם. לפיכך מוסיף משה ואומר להם: אם תשרשו מקרבכם את המידה הרעה הזאת, לחבב את הרכוש יותר מן הטף, כי אז "והיוצא מפיכם תעשו", אפשר יהיה לסמוך על דיברתכם, מתוך בטחון כי תקיימו...

(כתב סופר)

איש כי ידור נדר לה' לא יחל דברו ככל היוצא מפייו יעשה (לג, ה)
איש כי ידר נדר בלילה בעמדו לפני ה' אצל כסא הכבוד, ונשבע לפני ה', הנה יהא זהיר מאוד בקומו בבוקר כי לא יחל דברו שלא יחלל דברו בדברי חולין עם דברי חול ובטלה, כי אם ככל היוצא מפייו בנדרו לה' כן יעשה ויקיים.

(חוקי חיים)

לא יחל דברו ככל היוצא מפייו יעשה" (ל, ג)

יום אחד ניגש יהודי אל כ"ק האדמו"ר רבי שלומקיה מזויעהל זצ"ל, כשהיה בדרכו לכותל המערבי, ותינה בפניו צרתו כי הוא חשוך ילדים כבר הרבה שנים ואשתו אמרה לו שלא יבוא הביתה ללא הבטחה מהרבי... על כן מבקש הוא שהרבי ירחם עליו ויבטיח לו בן זכר.

אמר לו רבי שלומקיה: "תבטיח לי הבטחה תמורת הבטחה. אתה הרי ראש המדברים במקווה, וגם אחרי כן בבית הכנסת, איך מהשומרים על שתיקה מתחילת התפלה... אם תבטיח לי שאתה מפסיק לדבר במקווה ובבית הכנסת, אני מבטיח לך בן זכר..."

הבטיח היהודי ואמר: "אני מקבל על עצמי מעתה ואילך לשתוק!" ואכן הבטיח לו רבי שלומקיה בן זכר. היהודי עמד בהבטחתו עד כדי כך, שכל הציבור שהיה רגיל לשמוע תמיד את מוצא פיו ולפתע ראה אותו בשתיקתו, היו בטוחים שירד מדעתו רח"ל. אבל הוא המשיך בשלו...

לתקופת הימים נולד לו בן זכר למזל טוב. הוא בא לרבי שלומקיה, הודה לו, וביקשו להיות הסנדק.

לאחר הברית ניגש אליו אבי התינוק ושאלו: יסביר לי הרבי מה הימדה כנגד מדה' בזה שרק אם אשתוק אזכה לבן זכר?

השיב לו רבי שלומקיה: מובא מהרה"ק רבי פנחס מקוריץ זצ"ל שהקב"ה קוצב לכל אחד את כמות ההנאות שיהיה לו בעולם הזה, וממילא כשאתה מדבר את כל הדיבורים שלך, אתה ממלא בכך את קצבת ההנאה שהקב"ה הקציב לך, ואין לך זכות ליהנות מהנאה של ילד, כאשר הפסקת לדבר ואז לא היתה לך את ההנאה הזו – סיפק לך הקב"ה הנאה אחרת של גידול ילד.

(חשוקי חמד)

ככל היוצא מפייו יעשה" (ל, ג)

חתנו של בעל ה"נודע ביהודה" שהיה כידוע גדול בתורתו ובמעשיו עד שכונה בפי כל "רבי יוסף הצדיק", שימש ברבנות פוזנא. הגאון רבי עקיבא אייגר זצ"ל שלח לו מכתבים גדושים בדברי תורה, אך רבי יוסף לא השיב לו.

כאשר הם נפגשו פעם, ורבי עקיבא אייגר נוכח לראות כי רבי יוסף מכבד אותו ביותר, פנה אליו ושאל: "מדוע לא עניתם על מכתביי?" השיב לו רבי יוסף: "כאשר תהיה אתה רב בפולנא תבין כמה קשה להשיב בכתב למכתבים, מחמת הטרדות בעיר רבתי זו".

ואכן לבסוף כך הוי. רבי עקיבא אייגר נעשה רב בפולנא...

הוא עצמו אמר על כך: "מכיון שיצאה מפי של אותו צדיק האמירה שאהיה רב בפולנא, לבסוף נעשיתי רב בפולנא".

(הגרא"ל שטיינמן זצ"ל)

לא יחל דברו ככל היוצא מפייו יעשה (ל, ב)

בעיירה רופשיץ התגוררה משפחה ולה ילד משותק. דרכו של הצדיק רבי נפתלי צבי מרופשיץ לעבור לבית מדרשו דרך גשר צר הנוטה על פני הנהר. יעצו לבני המשפחה להניח את הילד המשותק על הגשר. הרבי מרופשיץ עלה על הגשר כשהוא שקוע בשרעפיו והילד כצפוי חסם את דרכו. חשב הרבי לתומו שהילד השתטח שם להנאתו, על כן דחקו ברגלו והורה לו קום!... ויהי אך יצא הדיבור מפי הצדיק מיד קם הילד ופינה את המעבר. וכתב בספר קב הישר בשם רב אליהו, מעשה שארע בימיו שהיו יושבות כמה נשים והיו מדברות בענין שצריך אדם ליתן דו"ח אחר מותו על כל מעשיו, ותאמר אשה אחת מהם ע"ד שחוק אין אני יראה מזה, כי בבואי לדין לפני ב"ד של מעלה וישאלו אותי למה עשית זאת וזאת, אעשה את עצמי אילמת. לא היו ימים מועטים עד שנעשתה אילמת עד יום מותה. הרי שדיבור האדם עולה למעלה ועושה רושם

ביאורי חיים

הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודר

כיצד הרג פינחס את בלעם

זפנשקנו פנשק מטות כחוב, ואת בלעם בן בעור רגו בחרב. (נמדנז
ל"א, ח')

בספר מרפסין איגרי, בפרשתנו, הקשו, ח"ל: במסכת סנהדרין (ק"ו
ע"ב) מובא, כי בספר תולדותיו של בלעם נמצא כתוב, שבלעם
החירג היה בן שלושים ושלוש כאשר הרגו פינחס.

קשה: לשיטות הראשונים שנכרי מת מטמא במגע ומשא, כיצד
פינחס הרג את בלעם בחרב, והלא באותה שעה כבר נתכה פינחס,
כמבואר במסכת זבחים (ק"א ע"ב), ?

ותירצו שם בשם הרב חיים בש שליט"א, והרב אסף אוריאל פחה
שליט"א, ח"ל: אמנם בלעם נדקר בחרב על ידי פינחס, אבל מכל
מקום לא נהרג מיד, אלא כשפירש פינחס והסיר את חרבו מגופו,
יצאה נשמתו. באופן זה לא נטמא פינחס כלל. ע"כ.

עוד תירצו שם בשם הרב אסף אוריאל פחה שליט"א, ח"ל: למרות
שנטמא פינחס בהורגו את בלעם בחרב, אך מכיון שבשעת מלחמה
היה הדבר, והרי פיקוח נפש דוחה את כל התורה כולה, לכך הותר
לו הדבר. עכ"ל.

ולענ"ד י"ל בס"ד שהנה מבואר ברש"י (שם פסוק ו'), כי בלעם פרח
עם מלכי מדין באויר - על ידי כשפים, והראה להם את הציץ שהשם
חקוק בו, והם נופלים מן האויר על החללים. ע"ש.

יתכן לומר, שגם הריגת בלעם בחרב היתה באופן זה, כלומר, על ידי
הציץ הפיל פינחס את בלעם על החרב, וכך נהרג.

נמצא לפי זה, כי אמנם בלעם נהרג על ידי חרב, אך לא שפינחס
דקרו, אלא פינחס גרם לכך שיפול על החרב, לכן נחשב הדבר
שפינחס הרגו.

תשובה ופסק הלכה

ממון הגאון האדיר רבי יוסף שלו' אלישיב זצוק"ל
לרגל יומא דהילולא העשירי - כח תמוז

בס"ד ז' אדר"ר תשס"ה

לכבוד ידידי הגה"צ שייף עייל שייף נפיק וגריס באורייתא
תדירא מהור"ר לוי הכהן רבינוביץ שליט"א

ברכה ושלוש וחיים עד העולם

בדבר כתיבת שם המשפחה בכתובה, ציין כת"ר להעוזר
מקודש שכי' דיש להזכיר שם המשפחה שיהי' להשטר
התוקף עפ"י דינא דמלכותא ג"כ, וגם בדיעבד צריך לעיין
מצד סמכה דעתה, אכן אי משם הא לא איריא, שהרי
בארצה"ק יש סמכות לבתי הדין לפסוק כפי ההלכה ואין
שום חסרון בסמיכת הדעת.

אך רצוי הדבר לכתוב שם המשפחה עפ"י"ש באגרו"מ
כמ"ש כת"ר כי בעיר גדולה יש להניח שיש עוד שם בעל
כשם בעלה, ושם אשה כשמה, והו"ל כשני יוסף בן שמעון
בעיר אחת.

וכן אני נוהג למעשה לכתוב בכתובה שם המשפחה
והנני בזה ידידושת

יוסף שלו' אלישיב

נעימות החיים

ויקצוף משה על פקודי החיל" (לא, כד)

מסופר על רבנו החפץ חיים זיע"א, שהיה זקן מופלג, ובנה את
סוכתו במאמצים מרובים. לאחר שגמר את בנייתה, באה אשתו
ואמרה לו, שאם היה מעמיד סוכתו בקצה השני של החרב, היה
הדבר יפה יותר, מיד הלך החפץ חיים עקר סוכתו, והעמידה
בקצה השני. שוב יצאה הרבנית, והפעם אמרה לו שבאמת
עכשיו היא רואה שהמקום הראשון היה יותר יפה ונוח. בלי
אומר ובלי דברים הלך החפץ חיים בשלות נפש, פירק את סוכתו,
בנה בשלישית, והעמידה שוב במקומה הראשון. כאלה היו
רבותינו גדולי ישראל, מעבירים על מידותיהם ונזהרים מהכעס
פנימי וחיצוני כאחד. (כתונת פסים)

בספר "אהבת מישרים" כתב, שמלחמת העולם הראשונה
שפרצה בשנת תרע"ד היתה בגלל הכעס, שכן השליט הרוסי
סזנוב כעס על שפחתו שהקדיחה תבשילו, ובאותו רגע התקשר
אליו השר הגרמני, כדי לנסות להשכיח שלום ושלוה, אך בהיות
השר הרוסי כעס רב, צעק ורתח בטלפון, והשר הגרמני לא טמן
ידו בצלחת, וממילא פרצה המלחמה הנוראה, שגרמה לנשים
רבות להיות אלמנות, ולבנים רבים להיות יתומים. והכל נגרם,
כתוצאה מן הכעס. רבותינו הזהירונו מאד בענין הכעס, שעל ידו
אפשר לאבד גם את שלוותו, וממש לאבד את כל חייו. מעשה
בשועל שהסתבך ביער ופגש באריה רעב, ראה האריה ושאג,
מדוע לא הביא טרף עד עתה, וכמעט עמד לשסע את השועל,
ענהו השועל בערמה ובחכמה, שאריה גדול וחזק ממנו עכבו עד
כה. כעס האריה כיצד יתכן שיש משהו חזק וגדול ממנו, ענהו
השועל, שמוכן הוא להראותו לאריה "היקר". מיד לקחו לשפת
הבאר והאריה ראה את בבואותו שלו במים, עמד ושאג, וכנגדו
השתקפה דמותו בשאגה אדירה, החליט להסתער וקפץ פנימה
ברוב כעס... והשועל ניצל.

קול קראלי

מהנעשה ונשמע ♦ שיחות ♦ דרשות ♦ ניגונים
ממון רבינו הגה"ק ז"ע ויבלט"א מן רבינו הגה"צ שליט"א

074-7962278

שמעו ותחי נפשכם

זקוקים לישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו בעין יפה וקחו חלק בהפצת המעיינות של

מרכז "אמונת חיים" קראלי

רח' דב גור 20/23 אשדוד טל. 055-6798152

כתובת לתגובות ולקבלת הגליון

במייל: 3118494@gmail.com

לעילוי נשמת

הרה"צ יצחק פינטער זצ"ל

בהרה"צ שמואל שמעלקא זצ"ל
נלב"ע כא תמוז תשפ"ב
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מורינו ורבינו

הגה"ק יצחק צבי משה ז"ע
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל

מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט

זכותו יגן עלינו ועכ"א

ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

ה"ה דניאל בן שרה סולנג' ע"ה

נלב"ע י"ט טבת תשפ"ב
ה"ה שרלי בן רבקה ז"ל
נלב"ע ו' חשוון תשפ"ב
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הגה"צ משה וועבר זצוק"ל

בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלבע יב כסלו תשפ"א
ת. נ. צ. ב. ה.